

El lloc de trobada dels itineraris serà el Museu de Granollers, excepte:

- Palou (pg. del doctor Fàbregas, s/n - Palou)
- L'Adoberia dels Ginebreda i Granollers i Vila medieval i moderna (pl. de l'Església, 7)
- Mirant Jordi Benito (entrada del parc de Ponent, c. Torras i Bages, cantonada Rafael Casanova)
- El modernisme al cementiri de Granollers (Camí del Cementiri, s/n)

Tots els itineraris duren 2 h excepte el de «Mirant Jordi Benito» (1 h) i les jornades de portes obertes als refugis. Consulteu-ne la informació específica.

Els preus dels itineraris de 2 h és de 4 € per persona. La passejada «Mirant Jordi Benito» (1 h) és de 2 € per persona.

50 % del preu per a persones jubilades, famílies nombroses i monoparentals i persones amb diversitat funcional. Gratuït per a persones en atur i per a infants fins a 12 anys. L'itinerari de les JEP és gratuït (per a més informació, vegeu el programa específic).

Les portes obertes al refugi també són gratuïtes. Cal fer inscripció prèvia: museu@granollers.cat (fins al dijous anterior a l'itinerari) i al 93 842 68 40 fins el mateix dia si queden places.

Fora d'aquestes dates, es poden fer visites concertades per a grups.

El Museu de Granollers, en col·laboració amb Roca Umbert. Fàbrica de les Arts* i amb Can Jonch. Centre de Cultura per la Pau**, oferim un seguit d'itineraris guiats per descobrir la història i el patrimoni de Granollers, amb la visita d'indrets i espais poc habituals.

22 de gener, a les 11 h (2 h)

Els bombardejos del 39**

26 de febrer, a les 11 h (2 h)

Visita a l'Adoberia dels Ginebreda

19 de març, a les 11 h (2 h)

Granollers, modernista i noucentista

16 d'abril, a les 11 h (2 h)

Palou. Paisatge rural, paisatge cultural

7 de maig, a les 12 h (1 h)

Mirant Jordi Benito. Passejada artística al parc de Ponent

28 de maig, a les 11 h (2 h)

Granollers, ciutat bombardejada**

29, 30 i 31 de maig, de 17 a 20 h (30 minuts)

Portes obertes als refugis de la plaça Maluquer i Salvador i de l'Ajuntament de Granollers**

18 de juny, a les 11 h (2 h)

Granollers, vila medieval i moderna

24 de setembre, a les 11 h (2 h)

«Que la terra et sigui lleu». El modernisme al cementiri de Granollers. Amb intèrpret de signes en llengua catalana

8 d'octubre, a les 11 h (2 h)

Jornades Europees de Patrimoni a Catalunya 2023 (JEP) Amb intèrpret de signes en llengua catalana

22 d'octubre, a les 11 h (2 h)

El fum de les xemeneies i Granollers*

19 de novembre, a les 11 h (2 h)

Granollers, ciutat bombardejada**

17 de desembre, a les 11 h (2 h)

Granollers vila medieval i moderna

*En col·laboració amb Roca Umbert. Fàbrica de les Arts

** En col·laboració amb Can Jonch. Centre de Cultura per la Pau.

Per a més informació i reserves

Museu de Granollers
Carrer d'Anselm Clavé, 40-42
93 842 68 40
www.museugranollers.cat
museu@granollers.cat

Ajuntament de Granollers

rocaumbert f.a.

FOTOGRAFIES: PERE CORNELLAS

Itineraris de ciutat

Museu de Granollers

**Itineraris de ciutat
Granollers
2023**

1 - GRANOLLERS, MODERNISTA I NOUCENTISTA

Des de mitjans del segle XIX, amb el nou traçat de la carretera de Barcelona a Ribes i amb l'arribada del ferrocarril, Granollers va començar a experimentar un fort creixement econòmic, sobretot industrial; el comercial ja ho feia des de l'època medieval. Això va comportar la construcció de nombrosos edificis públics (ajuntament, escoles, escorxador, centres sanitaris...), fàbriques, cases per als obrers i grans habitatges per a la gent benestant, tots, d'estil modernista i noucentista. Aquestes construccions van ser projectades per arquitectes de renom com F. Mariner, J. Martorell, S. Cordoní, A. Ruiz, però el màxim representant del modernisme a la comarca va ser M. J. Raspall. En el recorregut es comenten algunes de les cases més representatives d'aquesta època, al centre de la ciutat.

2 - GRANOLLERS, CIUTAT BOMBARDEJADA**

Granollers, com moltes ciutats de l'Estat, va patir els atacs indiscriminats de l'aviació feixista sobre la població. El primer bombardeig va esdevenir el dimarts 31 de maig de 1938 i va causar, en un sol minut, 224 morts, a més de nombrosos ferits i la destrucció d'una part del centre de la ciutat. Aquest itinerari proposa donar a conèixer alguns dels llocs més emblemàtics afectats per aquest fet, la visita a un dels refugis antiaeris construïts l'any 1938 (concretament el de la plaça Maluquer i Salvador), per acabar a Can Jonch. Centre de Cultura per la Pau, com a punt de sensibilització i foment de cultura de la pau.

3 - ADOBERIA DELS GINEBREDÀ

El centre d'interpretació històrica del Granollers medieval ofereix, a través d'una museografia singular, la possibilitat de conèixer un complex artesanal preindustrial, alhora que la història i el creixement de la ciutat, des del segle IX fins al segle XVIII. L'Adoberia dels Ginebredà és un dels pocs exemples d'arqueologia industrial excavat a la ciutat i l'única adoberia conservada de la mitja dotzena

que, segons la documentació, hi havia hagut. Actualment és una de les poques adoberies històriques conservades a Catalunya, i esdevé un espai idoni per conèixer i difondre el creixement i la transformació del Granollers medieval, caracteritzat per un ampli recinte emmurallat, un seguit d'oficis i activitats productives, entre les quals destaquen les relacionades amb la pell, i un mercat potent i diversificat.

4 - PALOU. PAISATGE RURAL, PAISATGE CULTURAL

Palou va ser un municipi independent fins a l'any 1928, en què va ser agregat al terme de Granollers. A canvi de serveis, va aportar un gran espai territorial en bona mesura agrícola, que ha mantingut la seva personalitat pròpia i diferenciada fins a l'actualitat. El pla de Palou conserva un ric patrimoni cultural, tant arquitectònic com natural. L'itinerari proposa un recorregut per alguns dels elements patrimonials més significatius: masies (Can Bassa, Torre de les Aigües, el Junyent, Can Mayol...), recs que encara porten aigua, safareigs, les antigues escoles i l'església de Sant Julià, com també conreus, arbres monumentals i la riba del riu Congost.

5 - GRANOLLERS, VILA MEDIEVAL I MODERNA

L'actual ciutat de Granollers té l'origen en una cruïlla de camins en la qual es va anar formant la vila medieval gràcies al desenvolupament d'un petit mercat (documentat des del segle XI) a l'aixopluc de l'església de Sant Esteve. El creixement del mercat, al llarg dels segles, va anar formant un enteixinat de places i carrers on es va anar enquistant l'activitat comercial, artesanal i els habitatges, dins les muralles. L'època de màxima esplendor de la vila serà, però, el segle XVI, quan s'ampliarà la plaça Major, es construirà la Porxada com a llotja de gra, es farà una nova casa de la vila, s'ampliarà l'hospital i es bastiran el convent de Sant Francesc i les capelles sobre els portals de la muralla. L'itinerari, que s'inicia a l'Adoberia com a mostra de centre de producció artesanal, proposa un recorregut pel centre de la ciutat, les muralles, les torres de defensa, els antics porxos i l'antic hospital.

6 - EL FUM DE LES XEMENEIES I GRANOLLERS*

Al llarg del segle XX, els vallesos van convertir-se en un potent motor econòmic gràcies al procés d'industrialització. El ferrocarril i la millora dels transports, l'inici de la distribució de gas i d'electricitat, i l'obtenció d'aigua van ser fonamentals per poder iniciar un gran període fabril, que incloïa principalment filatura, teixidoria, metal·lúrgia, empreses d'alimentació i bòbiles. La transformació de la ciutat ha anat esvaint el passat, però encara veiem xemeneies i murs que ens parlen dels grans recintes industrials. Aquest recorregut proposa donar a conèixer les xemeneies que queden dempeus, explicar per a què servien, quin tipus d'indústria formava part de cada element i com eren. Així, en aquest itinerari, es visitaran les xemeneies de les fàbriques Torras Villà, la Serradora Gibert, la Font, Can Comas i la Tèrmica de Roca Umbert.

7 - MIRANT JORDI BENITO. UNA PASSEJADA ARTÍSTICA AL PARC DE PONENT

L'any 2018 es va instal·lar de manera permanent a l'entorn del llac del parc de Ponent una obra d'art total de l'artista granollerí internacional Jordi Benito. Aquesta instal·lació artística consta de quatre elements: una estructura en forma d'infinít sobre l'antiga torre elèctrica; nou blocs de granit gravats amb partitures de Carles Santos, dins el llac; la fórmula matemàtica d'Euler reproduïda amb ferro; i un cercle dins el llac, inspirat en el llac de Wannsee, símbol de la història i la memòria. Amb aquest passeig descobrirem de manera artística què ens ha volgut dir Jordi Benito. Segons Vicenç Altaïó, comissari del projecte, "Jordi Benito ens fa veure l'energia com a força transformadora; la música com a llenguatge universal; la història com a lloc i memòria dels esdeveniments; i la ciència com la capacitat d'interpel·lar i donar resposta".

8 - ELS BOMBARDEJOS DEL 39**

Els dies 24, 25 i 26 de gener de l'any 1939, mesos abans que acabés la Guerra Civil, la ciutat va tornar a ser bombardejada per l'aviació sota les ordres del general Franco, i hi va haver una quarantena de víctimes més i noves destrosses. Els atacs aeris de 1939 varen ser més dispersos que els de maig del 38; la part més afectada va ser la zona del passeig de la Muntanya i els carrers de Josep Umbert, Annibal, Sant Jaume, Ricomà, Travesseres, Francesc Ribas... Des del mes de febrer de 2019, els atacs de gener de 1939 són presents en l'espai públic senyalats amb les rajoles dissenyades per a aquest fi, que s'identifiquen amb els colors violeta i negre i porten inscrita la data dels fets. El recorregut pretén donar a conèixer aquesta part de la història més contemporània i preservar la memòria del que no ha de tornar a passar.

9 - «QUE LA TERRA ET SIGUI LLEU». EL MODERNISME AL CEMENTIRI DE GRANOLLERS

Els cementiris formen part del patrimoni cultural de totes les civilitzacions del món antic i també de l'actual. No són només llocs on descansen els nostres antecessors, sinó que també expliquen les transformacions que pateix la societat en cada època. Descobrir-los és conèixer millor el nostre passat i també el present. En els seus camins i racons s'amaguen tombes de gent insigne i de persones sense nom, panteons, escultures, monuments commemoratius... Visitarem el modernisme del cementiri de Granollers, mirant-lo "amb uns altres ulls".

